

YTTRANDE
2006-11-02 Dnr 715-6363-06

Svea Hovrätt, avd. 13
Miljööverdomstolen
Box 2290
103 17 Stockholm

Remiss i målet M 4482-06 avseende avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Miljööverdomstolen har anhållit om Naturvårdsverkets yttrande i ärendet.

Bakgrund

Av handlingarna framgår att Länsstyrelsen i Södermanlands län har fastställt avgiften för AB SVAFO i enlighet med bestämmelserna i andra kapitlet i förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (FAPT) och den till kapitlet hörande avgiftslistan. AB SVAFO har överklagat den av länsstyrelsen fastställda avgiften eftersom bolaget anser att den verksamhet som bolaget bedriver är minimal och avgiftens storlek, 104 000 kr, inte står i proportion till de insatser som görs. Naturvårdsverket har uppfattat handlingarna i ärendet på så sätt att AB SVAFO inte har några invändningar mot den SNI-kod som har knutits till verksamheten (90.004-4).

Naturvårdsverkets synpunkter

Naturvårdsverket anser inte att avgiften bör sättas ned.

Avgifter för prövning och tillsyn har sin grund i principen att förorenaren betalar. Avgifterna ska täcka såväl direkta som vissa indirekta kostnader för miljödomstolarnas och de statliga förvaltningsmyndigheternas prövning och tillsyn enligt miljöbalken. De indirekta kostnaderna kan sakna tydlig koppling till den enskilda verksamheten.

I de direkta kostnaderna ingår personalkostnader, materialkostnader, resekostnader samt kostnader för avgiftsdebitering. Tillsynen omfattar som regel fler moment än direkta platsbesök, t.ex. hantering av miljörapporter, telefonförfrågningar, samt handläggning av diverse ärenden. Tillsynen är inte avhängig av om verksamheten förändras eller inte.

I indirekta kostnader ingår prövnings- och tillsynsmyndigheternas andel av "overhead-kostnader" såsom lokaler, utrustning, kapitalkostnader och administrativa kostnader m.m. Vissa av dessa kostnader är hänförliga till

prövnings- och tillsynsmyndigheten, medan andra är hänförliga till annan myndighets arbete. Det kan gälla kostnader för branschvisa aktiviteter, samt registerföring och databehandling för provning och tillsyn.

De statliga myndigheternas avgifter framgår av FAPT. För miljöfarlig verksamhet gäller en årlig schablonavgift som ska täcka statens direkta och indirekta kostnader för både provning och tillsyn. När det gäller en miljöfarlig verksamhet är det givet att avgiften för ett enskilt företag och år inte alltid svarar mot myndighetens arbetsinsatser samma år. Till exempel det år omprovning eller provning sker, är den fasta avgiften väsentligt lägre än vad som motsvarar myndigheternas faktiska kostnader för arbetsinsatserna detta år (se vidare Naturvårdsverkets handbok med allmänna råd 00:1). Andra år kan det motsatta förhållandet råda.

Enligt 9 kap. 3 § FAPT får en miljödomstol eller förvaltningsmyndighet i det enskilda fallet, med hänsyn till provningens omfattning, tillsynsbehovet eller annan särskild omständighet, sätta ned eller efterskänka en avgift.

Ur ovan nämnda handbok med allmänna råd framgår att avgörande för beslutet om eventuell nedsättning är hur stort tillsynsbehovet är. Exempelvis kan tillsynsbehovet vara avsevärt mindre än det normala om verksamheten bedrivs i en skala som väsentligt avviker för den normala i branschen eller bedrivs under endast en begränsad tid av året. Vidare framgår att ett skäl att sätta ned avgift kan vara att avgift utgår enligt olika kapitel enligt FAPT vid samtidig provning hos eller tillsyn av samma myndighet, den enskilde ska alltså inte betala dubbelt för samma arbetsinsats.

Såvitt Naturvårdsverket har uppfattat AB SWAFOs yttrande så är verksamheten även föremål för provning och tillsyn enligt bestämmelserna i kärntekniklagen och strålskyddslagen. I det här sammanhanget blir det dock inte fråga om att verksamheten ska betala dubbelt för samma arbetsinsats då provningen och tillsynen enligt ovan nämnda lagar och miljöbalken får anses ha olika utgångspunkter.

Naturvårdsverket har muntligen varit i kontakt med länsstyrelsen och har inhämtat följande information om ärendet. Verksamheten tillståndsprövades under åren 2003-2004. Dom meddelades av Miljödomstolen vid Stockholms Tingsrätt den 19 maj 2004. Tillståndet omfattar verksamhet som bl.a. innebär behandling, förvaring och deponering av kärntekniskt avfall. Tillståndsprövningen tog stora resurser i anspråk både hos miljödomstolen och länsstyrelsen. Det är ett tungt vägande skäl till att man inte ansett att avgiften ska sättas ner. Tillsynsbesök har inte ägt rum vid verksamheten efter tillståndet meddelades. Däremot har operativ tillsyn i form av granskning av miljörapporter och resultat från egenkontrollen genomförts.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att avgiften inte bör sättas ner eftersom

- avgiften är en schablonavgift som avser att täcka statens direkta och indirekta kostnader för både prövning och tillsyn,
- en omfattande prövning nyligen har genomförts,
- det inte har framkommit att tillsynsbehovet för den aktuella verksamheten skulle avvika från det normala i branschen.

Beslut om detta yttrande har fattats av direktören Kerstin Cederlöf.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Lena Callermo samt avdelningsdirektörerna Anna Blomdahl och Björn Pettersson, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Kerstin Cederlöf

Björn Pettersson